

Suojelua EU:ssa saaneen kuuleminen videoyhteydellä, ilman huoltajaa oleva lapsi

Sinut on kutsuttu Maahanmuuttoviraston kuulemiseen, joka pidetään videoyhteydellä. Tämä ohje kertoo oikeuksistasi ja velvollisuuksistasi kuulemisessa. Käy se läpi yhdessä edustajasi kanssa. Jos jokin asia jää epäselväksi, kysy lisätietoa edustajalta tai kuulemisen alussa Maahanmuuttoviraston työntekijältä.

Mikä on kuulemisen tarkoitus?

- Olet hakenut Suomesta turvapaikkaa. Kuulemisessa selvitetään niitä asioita, jotka vaikuttavat siihen, käsitelläänkö hakemustasi Suomessa vai jätetäänkö se tutkimatta. Kuulemisessa ei selvitetä turvapaikkaperusteita.
- Hakemuksesi voidaan jättää tutkimatta, jos olet jo saanut kansainvälistä suojelua toisessa EU-valtiossa. Tällöin kuulemisessa selvitetään syyt, miksi hakemuksesi pitäisi tutkia tästä huolimatta Suomessa tai sinulle tulisi myöntää oleskelulupa Suomeen yksilöllisestä inhimillisestä syystä tai ihmiskaupan uhriksi joutumisen vuoksi.
- Jos sinulla on perheenjäseniä Suomessa, voit hakea oleskelulupaa perhesiteen perusteella. Sinun pitää tehdä erillinen, maksullinen oleskelulupahakemus.

Mitä oikeuksia sinulla on kuulemisessa?

- Edustajasi tulee kanssasi kuulemiseen.
- Sinulla on oikeus ottaa kuulemiseen mukaan oikeudellinen avustaja.
- Edustajasi huolehtii tarvittaessa avustajan hankkimisesta kuulemiseen. Jos edustajasi ei hanki avustajaa kuulemiseen, voimme silti pitää kuulemisen ilman avustajaa.

- Kuulemisessa on apuna tulkki. Hän kääntää puolueettomasti kaiken, mitä kuulemisessa sanotaan. Tulkki on joko paikan päällä tai hän voi tulkata puhelimitse tai videon välityksellä.
- Puhuttelijalla, tulkillä, edustajalla ja avustajalla on salassapitovelvollisuus, eli he eivät saa kertoa mitään kuulemisessa kuulemaansa kenellekään ulkopuoliselle. Myös sinua koskevat asiakirjat ovat salassa pidettäviä. Voimme salata kertomasi asiat perheenjäseneltäsi, jos niiden paljastamisesta aiheutuisi sinulle tai läheisellesi vaaraa tai haittaa. Saat kertoa tästä kuulemisessa oman mielipiteesi.
- Maahanmuuttovirasto voi etsiä eli jäljittää tosiasiallista huoltajaasi. Tosiasiallisella huoltajalla tarkoitetaan henkilöä, joka on huolehtinut sinusta kotimaassasi. Jäljittämiseen käytetään vain jäljittämisen kannalta välttämättömiä tietoja. Maahanmuuttovirasto tekee jäljittämisen niin, ettei siitä aiheudu vahinkoa tai haittaa sinulle tai läheillesi.

Mitä velvollisuuksia sinulla on kuulemisessa?

- On oman etusi mukaista kertoa totuudenmukaisesti kaikista hakemukseesi vaikuttavista seikoista kuulemisessa.
- On oman etusi mukaista kertoa myös vaikeista asioista.
- Puhu totta. Jos et muista tai tiedä jotain, älä yritä keksiä vastausta. Sano, ettet tiedä tai muista. Jos et puhu totta, se voi heikentää kertomuksesi uskottavuutta.
- Kerro kuulemisessa oikea nimesi ja syntymäaikasi. Jos sinulla ei ole asiakirjoja, joiden perusteella henkilöllisyyttäsi voidaan pitää selvitetynä, sinun pitää parhaasi mukaan yrittää hankkia asiakirjat ja toimittaa ne Maahanmuuttovirastolle. Tällaisia asiakirjoja voivat olla esimerkiksi henkilöllisyysasiakirjat tai matkustusasiakirja. Maahanmuuttovirasto ei voi kuitenkaan velvoittaa sinua hankkimaan selvitystä tavalla, joka vaarantaa sinun tai läheitesii turvallisuuden. Jos haluat myöhemmin muuttaa henkilötietojasi, tarvitset sitä varten passin tai muun virallisen henkilöllisyydistodistuksen.
- Maahanmuuttovirasto tallentaa henkilötietosi ja hakemusperusteesi ulkomaalaisasioiden asiankäsittelyjärjestelmään, joka on viranomaisrekisteri.
- Väärien henkilötietojen antaminen viranomaiselle tai väärän tiedon antaminen merkittäväksi viranomaisrekisteriin on rikos, josta seuraa rangaistus. Suomessa rikosvastuu koskee 15 vuotta täyttäneitä.
- Huomioi, että väärien tietojen antaminen tai oikeiden tietojen salaaminen voi myöhemmin johtaa jo myönnetyn luvan peruuttamiseen ja vaikeuttaa muiden asioidesi käsittelyä.

Miten kuulemiseen kannattaa valmistautua?

- Tutustu ennen kuulemista viranomaisilta saamiisi ohjeisiin ja esitteisiin yhdessä edustajasi kanssa.
- Jos sinulla on perusteltu syy toivoa, että tulkki tai puhuttelija on mies tai nainen, kerro asiasta hyvissä ajoin ennen kuulemista edustajallesi. Hän välittää toiveesi Maahanmuuttovirastoon. Maahanmuuttovirasto arvioi, onko syy perusteltu.

- Jos terveydentilassasi on jotain sellaista, joka voi vaikuttaa kuulemiseen, kerro asiasta etukäteen edustajallesi tai vastaanottokeskuksen työntekijälle.
- Vastaanottokeskus huolehtii siitä, että pääset paikalle kuulemiseen. Suunnitelkaa matkajärjestelyt ohjaajien kanssa hyvissä ajoin.
- Pyydä vastaanottokeskuksesta mukaan eväät tai lounasrahaa.
- Ota mukaan päivän aikana tarvitsemasi lääkkeit.
- Ota mukaan kaikki asiakirjat ja selvitykset, jotka liittyvät hakemukseesi.
- Ole ajoissa paikalla.

Toimi näin kuulemispäivänä

- Et voi siirtää kuulemista ilman pätevää syytä. Jos sairastut kuulemispäivänä, ilmoita asiasta välittömästi vastaanottokeskukseesi. Edustajasi pitää toimittaa Maahanmuuttovirastolle vastaanottokeskuksen sairaanhoitajan tai lääkärin lausunto sairastumisesta viimeistään 1 viikon kuluttua kuulemispäivästä. Jos jätät pois kuulemista ilman perusteltua syytä, hakemukseen voidaan tehdä päätös ilman kuulemista.
- Edustajasi ja avustajasi osallistuvat kuulemiseen kanssasi.
- Kuulemiseen saavat osallistua vain kuulemiseen kutsutut henkilöt ja muut Maahanmuuttoviraston kanssa etukäteen sovitut henkilöt.
- Jos haluat mukaasi tukihenkilön, edustajan tai tukihenkilön pitää kysyä asiaa etukäteen kirjallisesti Maahanmuuttovirastosta. Muussa tapauksessa puhuttelija päättää kuulemisen alussa, saako tukihenkilö olla mukana. Tukihenkilö ei ole avustaja eikä hän osallistu asioiden selvittämiseen.
- Puhuttelija on Maahanmuuttoviraston työntekijä.
- Kuuleminen äänitetään. Huoneessa voi lisäksi olla kuvaa tallentava valvontakamera.
- Tarvittaessa kuulemisen aikana voidaan pitää taukoja. Voit aina pyytää taukoa.

Mitä kuulemisessa tapahtuu?

- Aluksi puhuttelija kertoo, mitä kuulemisessa tapahtuu ja varmistaa, että olet ymmärtänyt oikeutesi ja velvollisuutesi. Kysy, jos et ymmärrä jotain. Kerro, jos et ymmärrä tulkkia.
- Puhuttelija kysyy sinulta seuraavat tiedot:
 - henkilöllisyystietosi
 - tiedot perheestäsi ja sukulaisistasi
 - tiedot oleskeluluvista, viisumeista sekä turvapaikkahakemuksista muissa maissa
 - matkareittisi Suomeen
 - syistä, joiden vuoksi sinua ei tulisi käännyttää toiseen maahan
 - syistä, joiden vuoksi hakemuksesi tulisi käsitellä Suomessa, jos olet saanut kansainvälistä suojelua toisesta maasta
 - miten suhtaudut maasta poistamiseen ja maahantulokieltoon

- Edustaja tai avustaja ei voi vastata kysymyksiin sinun puolestasi. He voivat neuvoa sinua kuulemisen aikana ja muistuttaa aiemmin kertomistasi tärkeistä asioista.
- Vastaa kysymyksiin rehellisesti. Älä keksi vastauksia. Kerro, jos et tiedä tai muista jotain.
- Maahanmuuttovirasto voi kuulemisessa kuulla sinua selvityksistä, jotka voivat vaikuttaa asiasi ratkaisuun. Esimerkiksi, jos sinua epäillään rikoksesta Suomessa tai sinut on tuomittu rikoksesta Suomessa, se voi vaikuttaa asian käsittelyyn Maahanmuuttovirastossa. Maahanmuuttovirasto antaa sinulle tarvittaessa kuulemisessa mahdollisuuden kertoa mielipiteesi asiasta.
- Puhuttelija kirjoittaa tietokoneelle, mitä kuulemisessa sanotaan. Muistiinpanoja kutsutaan pöytäkirjaksi. Puhuttelija tarkastaa pöytäkirjan kanssasi osittain tai kokonaan, jos Maahanmuuttovirasto katsoo tarkastamisen tarpeelliseksi. Kerro, jos huomaat virheitä. Jos puhuttelija ei tarkasta pöytäkirjaa puhuttelussa kokonaan, saat määräpäivän, johon mennessä voit lähettää pöytäkirjaan lisäyksiä ja korjauksia. Pöytäkirjasta annetaan kopio edustajallesi. Lähetämme pöytäkirjan postitse edustajallesi.

Miten Maahanmuuttovirasto tekee päätöksen?

- Jos puhuttelija ei tarkasta pöytäkirjaa kanssasi puhuttelussa kokonaan, saat määräpäivän, johon mennessä voit lähettää pöytäkirjaan lisäyksiä ja korjauksia. Anna ne edustajallesi tai avustajallesi, joka toimittaa ne Maahanmuuttovirastoon. Voit lähettää hakemukseesi liittyviä lisäselvityksiä myös annetun määräpäivän jälkeen aina siihen asti, kunnes saat päätöksen hakemukseesi. Huomaa, ettei määräpäivän jälkeen toimitettuja lisäselvityksiä pystytä välttämättä huomioimaan päätöksessä. Toimita lisäselvitykset kirjallisesti.
- Maahanmuuttovirasto tekee päätöksen asiassasi kuulemisessa antamiesi tietojen ja muun esitetyn aineiston perusteella. Maahanmuuttovirasto voi myös etsiä päätöksen kannalta olennaisia tietoja julkisista lähteistä.
- Jos sinut päätetään käännyttää toiseen maahan, voit valittaa päätöksestä tuomioistuimeen. Voit myös pyytää tuomioistuimelta, että saat jäädä Suomeen siihen asti, kunnes tuomioistuin on käsitellyt valituksesi.
- Jos hakemustasi ei tutkita Suomessa, sinut voidaan käännyttää ja määrätä Suomea koskevaan maahantulokieltoon.